

Bazar yanır...

Vallah, mənə elə gəlir ki, havalər isindikə bazar daha çox yanır. Siz necə, bu cür düşünürsünüz? Adama elə gəlir ki, o biri fəsillər heç belə olmur. Niyə yayda belə olur axı? Məgər yayda daha çox yeyirik, ona görə, yoxsa havanın istisinə görə? Bilmirəm, nəyə görə, amma vallah bazar yayda yanır. Bu yaysa od tutub yanır...

FELYETON

Yanmaqdan söhbət düşmüşkən, o gün elə bir hadisə baş verdi ki, vallah, dilim qurudu. Bilmədim bazarın gününə yanım, yoxsa bu insanların. Mən söyləyim, siz dinləyin, bəlkə bu söhbətdən siz bir şey anlaya bilərsiniz.

O gün qonşulardan biri bazardan gəlirdi. O biri qonşu: Məmmədqu lu haradan gəli rsən bu istidə?

Məmmədqu lu: - Ə, qardaş, haradan gələcəyəm, bazardan. Səhərin sübhündən durub getmişəm. Dedim bəlkə bu rayonlardan meyvə-tərəvəz gətirənləri yaxalaya bilərəm, bu uşaqlara bir həftəlik bir az yeməli ala bilərəm. Onu da ki, getməyinə getdim, amma onları tapa bilmədim ki, bilmədim. Nə bilim axı gəlib harada dayanırlar, gətirdiklərini haradan verirlər bu alverçilərə. Yox ey, belə olmaz, gerek öyrəni b gəlen həftə yenə gedəm, yoxsa baha qiymətə nə qədər meyvə-tərəvəz alım ki, mən yazıq, bu uşaqların qarnı doysun. Vallah, bazar yanır, isti bir tərəfdən, qiymətlər bir tərəfdən, bazar yanır. Yanacaq, qalacağıq yaman günə.

Məmmədqu lu kiş i bunu demişdi ki, qonşu Fəttah başladı şivənə: -Ə, necə yanı bazar yanır. Ə, Məmmədqu lu, sən nə vicdansız adammışsan, gördün bazar yanır, elə qoyub gəldin, bir kömək edərdin də. Boş-boş buralarda gəzin cə, qoymazdın da bazarı yanmağa. Gedib bir cə alıb gətirib yeməyə cansınız. Bazar orda od tutub yanır, bu qayıdıb gəlib bura.

Kiş i danışır, gözlərindən od püskürdü. Yazıq Məmmədqu lu kiş i isə səhərin korundan ac-susuz evdən çıxıb, indicə yorğun-arğın qayıdıb gəlib, gəl başına gələne bax. Fəttah kiş i danışdıqca Məmmədqu lu kiş inin göz ləri dörd olur, yazıq bilmirdi ki, bu kiş iyə nə desin, necə anlatsın. Bu, mümkün də deyildi. Çünki Fəttah kiş inin Məmmədqu lu kiş iyə aman verəcəyi əsla göz lənilmirdi.

Nə isə ki, artıq buraya toplaşanların sayı artmağa başladı. Fəttah kiş i hamını yanan bazara köməyə getməyə çağırırdı. Camaat başladı sualllar yağdırmağa: niyə yanır, yanğına səbəb nə olub, nə vaxtdan yanmağa başlayıb, haradək yanı b, xəsarət alan çoxdurmu kimi bir anda bəlkə 20-30 sual yağdırılırdı Fəttah kiş inin üzərinə. O da bir hayla-küylə cavab verirdi ki, deyərdin bəlkə Məmmədqu lu kiş inin əvəzindən özü bazardan gəlir.

Vallah bir kənarda dayanıb hadisəni müşayiət edən, hələ də bir şey anlamayan mən yazıq da Məmmədqu lu kiş i kimi susmağı üstün tutmuşdum, sakit cə hadisənin necə bitəcəyini göz ləyirdim. Burada artıq danışmağın yeri yox idi. Çünki Fəttah kiş i elə bir vəziy-

yət yaratmışdı ki, özündən başqa heç kimin səsi eşidilmirdi və elə bir həşir qoparmışdı ki, ta burada başqa nəyisə anlatmaq müşkül idi.

Nə isə, bir dəstə adam yığışdı Fəttah kiş inin başına, üz tutdular bazara, köməyə, Fəttah kiş inin təbirincə desək, yanğına köməyə. Yazıq Məmmədqu lu kiş i isə yerindəcə bayaqdan bəri necə səssiz cə dayanmışdısa, o cür də tərpenmədən durmuşdu. Kiş inı elə bir tok vurmuşdu, nə dinir, nə də danışır dı. Hərdən nəzərlərini üzümdə gəzdirir, sanki mənim hadisəyə münasibətim i bilmək istəyirdi. İnanın ki, yorğunluqdan kiş i danışa bilmirdi.

Məmmədqu lu kiş i heç yerindən tərpenmədi də. O vaxta qədər ki, bazara gedənlər qayıdıb gəldilər. Yenidən dəstgah başlandı. Fəttah kiş i yenidən düşdü Məmmədqu lu kiş inin üstünə ki, ə, sən bizi dolamısan, bəs deyirdin bazar od tutub yanır? Ə, yekə kiş isən, utanmırsan, yalan danışırısan? Ə, belə də zərəfat olar, bu istidə bizi salmısan küçələrə?

Yanıdakılar da bir tərəfdən başladılar: ə, adam qocaldıqca ağı azalır, özünü apara bilmir kimi neçə-neçə cümlələr bir-biri ardınca silə kimi çırpıldı Məmmədqu lu kiş inin üzünə. Yazıq nə dindi, nə də danışdı. Ayağa qalxıb başını aşağı saldı, yorğun addımlarla üz tutdu evinə.

İndi təəvvür edin ki, o gedəndən sonra burada nə söhbətlər baş verdi. Bunu yaqın yaqşı bilərsiniz. Çünki belə hadisələr bizim cəmiyyətdə o qədər baş verir ki, hamı buna alışıqdır.

Nə isə... Söhbət yenidən açıldı. Fəttah kiş i yazıq Məmmədqu lu kiş inin söhbətini elə nağıl etdi ki, vallah bayaq orada olmasaydım, az qala mən də inanacaqdım...

Sonra nə oldu? Nə olacaq? Fəttah kiş inin odlanmasının səbəbi bilindi. Sən demə Məmmədqu lu kiş inin axtardığı zəhmət adamlarını bu kiş inin övladları hər gün səhər-səhər yaxalayıb əllərindəki məhsulları ucuz qiymətə alıb bazardakı alverçilərə baha qiymətə satırlar. Onlar da bir az üstünə qoyub biz yazıqlara satırlar.

Hə, indi anladım, Məmmədqu lu kiş i, bazar od tutub yanır deyəndə Fəttah kiş inin hay-həşirini. Ancaq bir cə onu anlamadım ki, doğrudan da Fəttah kiş i söhbəti elə anlamışdı, yoxsa bu bir təşviş idi... Bir də onu anlamadım ki, biz niyə Fəttah kiş inı anlayırıq, amma Məmmədqu lu kiş inı əsla...

Mətanət MƏMMƏDOVA